

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Erezu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghoa.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și partice. 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

Federalizarea Corpului didactic

Duminică în 26 Ianuarie a. c. la cercul Asociației profesorilor secundari din București a avut loc adunarea reprezentanților celor trei corpuri constituite ale membrilor corpului didactic.

A prezidat d. profesor Dragomir Hurmuzescu.

In deplină înțelegere și în entuziasmul cald al adunării se votează federalizarea tuturor asociațiilor dascălimei într'una singură, votându-se în același timp statutele federației.

După aceasta s'a luat în discuție problema arzătoare și permanentă a salarizării.

Întreaga federație se declară nemulțumită de suma obținută, dar mai ales de repartizarea ei.

S'a făcut constatarea că unor categorii de membri în loc să li se mărească salariile din contră li s'au micșorat, iar acordarea aceluși punct din colă, este o iluzie, căci ceea ce se dă sub o formă, se ia sub alta, cea a impozitelor.

Un punct criticat aspru și cu temei, a fost acela al împărțirii în 12 sau 15 categorii a profesörilor, după localități distribuite arbitrar.

Contra acestei repartizări e însăși legea organică a corpului didactic, care spune că salariile corpului didactic sunt egale pe întreg cuprinsul țării.

Asociația profesorilor universitari din Cluj a venit cu o rezoluție prin care respinge și refuză sporurile acordate, deoarece profesorii dela acea regiune primesc cu vreo 3000 lei mai puțin decât colegii dela București.

În legătură cu această problemă s'a numit o comisie care să cerceteze toate nedreptățile de repartizare.

Comisia se compune din d-nii profesori Băznoșeanu, Tino, Orășeanu, Filip și Țoni, care să cerceteze distribuirea sporurilor și repartizarea lor.

Membrii federației corpului didactic s'au declarat pentru reluarea luptei. La această discuție au luat parte d-nii Hurmuzescu, Țoni, Țino, Haneș etc.

D. Țoni a propus — și s'a admis — ca în ziua de 23 Martie să se țină în toate capitalele de județe adunări ale corpului didactic în care să se declare continuarea luptei și să se voteze în acest sens o moțiune unică.

Apoi va urma un nou congres la București.

D. V. Haneș a cerut insistent să nu se temporezeze lupta dăscălimi.

Până la congresul din 23 Martie să se studieze de o comisie alcătuită din parlamentari și membri ai Federației bugetele ministerelor și așa cum anul trecut sub amenințarea dezechilibrului bugetar s'a venit cu reduceri de 500 milioane la jumătatea exercițiului financiar, tot așa anul acesta să se facă reduceri sub presiunea unei lupte pentru legalitate.

Propunerea d-lui Haneș a fost aprobată, d-sa cerând în prealabil ca membrii Federației să aibă o întrevvedere cu d. Maniu, care desigur va aproba soluționarea integrală a doleanțelor corpului didactic.

Umanitarism ori naționalism?

Hărțuite deajuns și sătule pe deplin de atâta bătae, trăind încă sub impresiile feroce ale războiului, statele Europei și-au organizat imediat după războiul mondial, o instituție care să le asigure liniștea, care să le garanteze pacea — dacă nu pentru totdeauna, cel puțin pentru un moment, căci mai toate erau sleite de puteri. În felul acesta a luat ființă : „Liga Națiunilor”.

Scopul cu care s'a înființat, este sublim, iar situația-i prezentă este aproape ridiculă. La Geneva se vorbește de reducerea cadrelor milit. și mai toate statele le înmulțesc ; tot aci se vorbește despre dezarmare, dar în acelaș timp, toate laboratoarele chimice sunt în căutarea gazului cu cea mai mare forță de distrugere, iar Ungaria — foarte înțelepțește — se aprovizionează cu mitraliere. Ceeace este însă și mai nostim, e faptul că, concomitent cu toate acestea, nu se încetează de a se vorbi de o propagandă pacifistă, despre umanitarism, internaționalism, etc.

Aceste idei care au ca centru de emisiune apusul — adică tot acela unde se frământa și ideile contrare — au ajuns și pe la noi, și, cum în majoritatea cazurilor ne molipsim — ca să nu zic imităm — de tot ceea ce se face aci, iată ne molipsiți și de data asta, fără să ținem seama dacă se potrivește sau nu cu situația noastră, fără să ne gândim dacă ar fi sau nu spre binele nostru. Și s'a discutat mult pe tema aceasta, căci aderenți au fost și sunt ; iar naționalismul în acest timp, a fost trecut în umbră.

Să deschidem ochii, să privim mai obiectiv situația generală a Europei, — care încetul cu încetul se transformă într'o pulbere, ce negreșit va lua foc iarăș când se va apropia de ea prima flacără — să ascultăm cele ce se spun din gură, să vedem cele ce se pregătesc după perdeă și să ne hotărîm apoi ce trebuie să servim — ținând mai întâiu seama de sit. noastră. Umanit. ori naționalismul ?

Umanitarismul e tot ce poate fi mai mareț în lumea aceasta, e tocmai ceea ce a propovăduit Domnul Isus Cristos, numai că, cu părere de râu constat, împrejurările sunt de așa natură pentru noi, încât ne impun a-l lăsa pe mai târziu, urmând ca deocamdată, să ne străduim a desvoldă sentimentul național, să ne străduim a forma o conștiință națională. Căci, am fi putut oare să ajungem unde suntem astăzi, ar fi existat o Românie Mare dacă cetățenii ei n'ar fi avut o conștiință națională ? Ne vom putea menține pe mai departe această Românie Mare, dacă nu vom desvoldă „Sentimentul național ?” Hotărât că nu.

Ca să putem conta într'o apărare națională, trebuie să ne pregătim din vreme. Nu de pregătirea materială vreau să vorbesc, căci aceea, mai întâiu nu intră în atribuțiunile noastre și al doilea, socotesc că se poate face ceva mai ușor — ci de

pregătirea sufletească. — Pregătirea sufletească valorează mai mult decât o pregătire materială, și pe ex. vom lua cazul Rușilor, cunoscut de toată lumea în războiul trecut. Aveau și atunci ca și astăzi armata cea mai numeroasă, destul de bine echipată și aprovizionată, dar cu toate acestea, n'a împiedicat-o nimic să se sfărâme întocmai ca un pătregaiu.

Naționalismul va trebui să formeze o problemă primordială și să fie scopul suprem, al tuturor acelor care lucrează în ogorul sufletesc al poporului nostru. Constatăm cu această ocazie, că dupăcum în literatură poezia eroică a fost neglijată acum după războiul, cam tot așa ceva s'a făcut și se face cu naționalismul. — N'ar trebui să existe cetățean sau cetățeană română, care să n'aibă o vie conștiință națională.

Vârsta cea mai potrivită de care ne-am putea servi, e vârsta aceea când copiii vin la școală. E vârsta când putem modela și da orice formă sufletului unui copil. Pentru aceasta, ne trebuie perseverență, muncă și mai mult decât orice, trebuie ca întâiu noi să fim convinși, pentru ca de la flacăra noastră, să-și poată aprinde și ei luminița sufletului lor. În serviciul nostru, pentru aducerea la îndeplinire a scopului propus, ne stă geografia țării, istoria neamului și din când în când sărbătorile naționale.

Prin lecțiunile de geografie — și când zic aceasta, mă gândesc la lecțiunile făcute cu simțire, făcute cu viață — prin excursiunile școlare — care trebuie s'o recunoaștem sunt cam neglijate — vom face pe copii să cunoască bogățiile și frumusețile țării noastre. Toate acestea, împreună cu locurile istorice cari amintesc trecutul de suferință și glorie al neamului nostru, fac pe copil să-și iubească țara.

Lecțiunile de istorie făcute cu suflet, în care îi vorbim copilului de greutățile îndurate și de vitejiile neamului nostru — urmate apoi de arătarea tablourilor istorice — fac pe copil să se aprindă la față, inima îi bate mai tare, sângele îi circulă mai repede, iar în sufletul lui — fie băiat sau fetiță — se aprinde iubirea de patrie. Atunci când își va iubi cu adevărat patria, o va și apăra.

Serbările naționale apoi — când li-se explică celor ce înțeleg însemnătatea zilei, când li-se dă copiilor mici stegulețe, când văd pe o parte din ei îmbrăcați în frumoasele costume naționale — fac pe copil să iubească tot ceace este românesc. Și când în țara noastră vom avea numai cetățeni patrioți, vom urca cu ușurință treptele culturii și civilizației, ne vom organiza și ne vom întări în așa fel, ca să nu ne mai preocupe grija de azi. Vom avea timp după aceea să ne gândim și la umanitarism. Până atunci, suntem datori să dezvoltăm sentimentul

național, să căutăm să formăm o conștiință națională, să facem educație națională, căci: „Servir sa patrie est le seul moyen efficace de servir l'humanité”. A spus istoricul francez Ernest Lavisse.

Gh. I. Popescu

Cooperativa noastră.

I.

Dupăcum se poate observa, în timpul din urmă, printre membrii Cooperativei noastre din Aiud s'a ivit trei curente de idei, care privesc direct existența și viitorul acestei cooperative. Așa o parte mică dintre membrii sunt de părerea că trebuie mutată Cooperativa din Aiud la Alba Iulia, unde se găsește acum Revizoratul școlar, care atrage acolo pe toți învățătorii din județ și astfel Cooperativa i-ar putea servi mai bine ca din Aiud.

O altă parte mai numeroasă dintre membrii stăruiesc ca Cooperativa se rămână și pe mai departe la Aiud, unde se poate lucra destul de bine pentru toți învățătorii din județ.

Majoritatea membrilor însă sunt de părerea, că Cooperativa trebuie să fie licuidată, fiindcă în situația de astăzi nu numai că nu are rost de a mai exista, dar nici nu se va putea menține mult timp.

Să luăm pe rând aceste trei păreri și să le analizăm.

Părerea membrilor, cari cer mutarea Cooperativei la Alba Iulia, e destul de bazată. Alba Iulia este astăzi de fapt capitala județului Alba, unde gravitează toți învățătorii. Și ca așezare geografică, Alba Iulia deservește mai bine învățătoria din județ ca Aiudul, care prin noua arondare a județului a ajuns cam la periferia lui. Dar alta e năcazul. În Alba Iulia de prezente se mai găsește o Cooperativă sub scutul Statului, și cred, că nu s'ar incuviința să se mai înființeze ori aducă de aiurea o altă cooperativă, pentruca apoi ambele se vegezeze. Cel puțin așa ar fi logic din punct de vedere cooperatist.

Ar trebui deci ca una din aceste cooperative să licuideze ori să fuzioneze cu cealaltă. Până însă s'ar face acest lucru, ar trece mult timp pe care Cooperativa noastră nu l'ar putea acorda.

De altă parte în Alba Iulia mai sunt încă vre-o 3—4 — *librării* și multe prăvălii puternice — parte românești, parte străine, cari oricum se va lucra la Cooperativa română, totuși vor atrage la ele pe mulți învățatori de ai noștri, cari încă nu sunt pătrunși, de-ajuns de ideile și principiile frumoase ale Cooperativei. Da, *pentru moment* nu sunt prielnice cooperăției împrejurările din Alba Iulia.

În urma acestora este evident, că mutarea Cooperativei noastre la Alb Iulia nu este *deocamdată* nici posibilă nici recomandabilă.

În numărul viitor vom analiza celelalte păreri.

Cooperatorul.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

No. 362—1930

Obiect: *Se suspendă aplicarea amenzilor exagerate la cursul prim. complementar.*

On. Minis'ter cu ordinul No. 10960—1930 pune în vedere tuturor, că se suspendă aplicarea amenzilor la cursul primar complementar, ce s'au aplicat în mod nechibzuit și contrar dispozițiilor Ministerului din circulările date în această privință până în prezent. Față de cei vinovați de aceste abateri se vor lua măsuri riguroase.

No. 388—1930

Obiect: *Repartizarea personalului de control.*

Avem onoare a vă face cunoscut că, Ministerul prin deciziunea No. 8463—1930 a dispus ca personalul de control al învățământului primar să fie repartizat, după cum urmează:

1) **C. Iencica**, Șef al secției învățământului primar și ca inspector școlar,

2) Gk. Turbure, Însp. șc. primar al jud. Satu Mare, Sălaj și Maramureș.

3) N. Nistor " " " " Turda, Someș și Năsăud;

4) **P. Petrescu** " " " " Sibiu, Târnava Mică și
[Alba;

5) C. Stan " " " " Făgăraș, T. Mare și
[Hunedoara;

6) Lateș M. " " " " Mureș și Odorheiu;

7) D. Marcea " " " " Ciuc, Brașov și Trei-
[Scaune;

No. 397—1930

Obiect: *Se suspendă funcționarea cercurilor culturale.*

Vă punem în vedere că Ministerul cu ordinul No. 13790—

1930 — având în vedere greutatea mijloacelor de transport și greutatea traiului, — suspendă funcționarea cercurilor culturale până la noi dispozițiuni.

Revizor, M. Sasu.

ȘTIRI.

* *Rugăm ca tot ce privește „Amicul Școalei” (articole abonamente, reclamații etc.) să se trimită direct la Aiud, strada Unirii No. 46, și nici de cât pe adresa Revizoratului școlar în Alba Iulia.*

* Colecționarea statelor de plată de pe luna Jan. a. c. este în curs. Indată ce aceste state vor fi adunate din întreg județul vor fi apoi prezentate la Cluj spre ordonanțare. Administrația financiară — la cerere acordă învățătorilor noștri anumite avansuri de salarii.

* Statele de plată pe luna Februarie a. c. se vor pregăti iarăși de către dirigenții școalelor. Revizoratul nostru va trimite blanchete și pentru întocmirea acestor state. *Domnii dirigenți au datoria ca să completeze și restituiască Revizoratului cu prima poștă blanchetele de state.* Numai așa vom putea ajunge la curent cu plata salariilor.

* Comunicăm tuturor ca să se știe, că blanchetele de state pe cari le distribue Revizoratul școalelor spre complectare urmează să fie achitate de către aceste. Asemenea, școlile vor avea să supoarte și cheltuielile delegatului pe care îl va trimite Revizoratul în fiecare lună la Cluj cu statele de plată pentru a obține ordonanțarea lor. Suntem siliți a recurge la concursul școlilor deoarece. Revizoratul nostru n'are fonduri pentru aceste scopuri.

* Ministerul instrucțiunii a dispus ca funcționarii dela fostele inspectorate școlare să fie concentrați la serviciile școlare ale directoratelor ministeriale regionale.

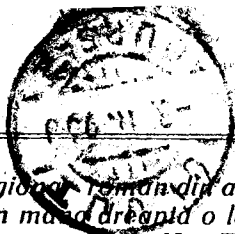
În acelaș timp s'au luat măsuri ca arhivele fostelor inspectorate să fie mutate la directoratele respective.

În prezent se lucrează la minister, la repartizarea fondurilor pentru școalele din cele șapte directorate.

* Eri dimineață la Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor, direcția învățământului primar, a avut loc o conferință a tuturor inspectorilor acelei direcțiuni.

S'au fixat cu acest prilej normele de funcționare a învățământului și controlului pe lângă directoratele ministeriale.

* *Prefectura județului Alba, a primit din partea com. Cons. Heraldică, copia oficială a emblemei județului Alba,*

care reprezintă: scut albastru cu un leopărd roșu din argint, stând în picioare spre dreapta, ținând în mână dreaptă o lance, iar în mâna stângă un scut negru cu inscripția V. R. R. (*Virius Romana Rediviva*), simbolizând renașterea străvechilor virtuți ostășești în descendenții coloniștilor romani.

Poșta Redacțiunii.

Dlui **B. G.** în **A.** Fondul ar merge, dar *forma* lasă foarte mult de dorit. Vă dăm un sfat de urmat: Înainte de a scrie articole la reviste, învățați bine cel puțin gramatica. Dș **A. S.** în **B.** Am admirat bărbăția DVoastre de a lupta cu atâta hotărâre contra obiceiurilor rele din comuna unde ați fost sortită să munciți singură. Să nu descuragiați; persistând în muncă veți obține rezultate mai frumoase de cât mulți — *alfii*. Din partea noastră aveți tot sprijinul. Multe salutări. Dlui **V. Z.** în **A.** După ce ordinul de sistare al cerc. cult. învățătorescți apare acum și în revistă, nu mai aflăm de consult ca să publicăm avizul ce ne-ați trimis.

Poșta Administrațiunii.

Confirmăm primirea următoarelor sume: **Com. școlar Mihai** 180 Lei, abon. pe 1929 „**Goronul**” **Aiud** 180 Lei abon. 1930. **Sofia Buceșan** 150 Lei abon. 1930. **Elena Roșca** — **Uioara** 150 Lei abon. pe 1930. Dș. **M. Theis** — **Heria**. Azi am trimis numerii ce Vă lipsesc.

Societatea de ajutorare

confirmă primirea următoarelor sume: 1) **Elena Roșca** și soțul 200 Lei, 2) **Nic. Stancu** și soția 200 Lei, 3) **Nic. Cristean** și soția 200 Lei, 4) **Ant. Constantin** și soția 200 Lei, 5) **Em. Timbuș** și soția 200 Lei, 6) **S. Morușca** 100 Lei, 7) **I. Marin** 100 Lei, 8) **S. Buceșan** 100 Lei, 9) **M. Ungurean** 100 Lei, 10) **V. Zdrenghia** 200 Lei, 11) **F. Nagy** 200 Lei. Dș. **Maria Theis** — **Heria**. Datorați 250 Lei, și anume: Taxă de înscriere 50 Lei și două cazuri à 100 = 200 Lei. Am primit până acuma dela DV. cotele numai pentru doua cazuri, deși avem în total până azi patru cazuri de moarte. Vă rugăm deci binevoiiți a ne trimite restanța ce datorați.